

Motion till riksdagen 2021/22:4558

av **Christian Carlsson m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2021/22:159 Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av samarbete mellan kommuner och enskilda huvudmän för att kommunernas planering och dimensionering av utbildningen ska bli ändamålsenlig och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa ett fritt skolval i yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning i enlighet med motionens intentioner och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det krävs ett förtydligande i skollagen om att kravet på att utbildningen fyller ett arbetsmarknadsbehov inte ska utgöra ett hinder för konkurrens i förhållande till kommunal eller regional utbildningsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skolverkets planeringsunderlag ska anlägga både ett regionalt och ett nationellt perspektiv och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att representanter från program- och branschråd får medverka vid framtagandet av regionala bedömningar och Skolverkets planeringsunderlag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I propositionen presenteras förslag som har till syfte att dels underlätta för ungdomar och vuxna att etablera sig på arbetsmarknaden, dels förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv.

Sverige står inför en stor kompetensbrist inom många branscher. Det finns stor potential till fler arbetstillfällen om vi kan motverka kompetensbristen. Att motverka kompetensbristen är ett viktigt sätt att stärka företagsklimatet. Sverige ska ha ett företagsklimat i världsklass. Vi välkomnar därför propositionen och ger vår syn på förslagen nedan.

Kristdemokraternas syn på regeringens förslag

Förslag om att arbetsmarknadens behov ska vägas in

Kristdemokraterna anser att det är bra att det i propositionen föreslås att arbetsmarknadens behov ska vägas in vid planering och dimensionering av utbildningar inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning (komvux). Vi har förståelse för svårigheten att förutse behoven på en framtida arbetsmarknad och vi anser att elevernas efterfrågan fortsatt ska beaktas, men som flera remissinstanser påpekar, såsom LO, Saco och Svenskt Näringsliv, så är det nödvändigt för kompetensförsörjningen att arbetsmarknadens behov vägs in. Vi tillstyrker förslaget.

Förslag om krav på kommuner att samverka

I propositionen föreslås att det ska införas krav på kommuner att samverka med minst två andra kommuner för att åstadkomma ett ändamålsenligt utbud av utbildningar. Samverkan ska ske genom ett primärt samverkansavtal, som avser planering, dimensionering och erbjudande av viss utbildning i gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. En kommun kan också ha sekundära samverkansavtal med andra kommuner eller regioner. Såväl Företagarna som Svenskt Näringsliv anser att det är nödvändigt med bättre samverkan för att få till ett brett utbud av utbildningar och vi instämmer i detta.

Varken regeringen eller utredningen föreslår att enskilda huvudmän ska omfattas av kraven på samverkan, då kommuner och enskilda har olika ansvar. Vi håller med om den bedömningen men vill betona vikten av samarbete mellan kommuner och enskilda huvudmän för att kommunernas planering och dimensionering av utbildningen ska bli ändamålsenlig.

Förslag om att bredda kommuners erbjudande av utbildning inom gymnasieskola

I propositionen föreslås att en kommun ska erbjuda ungdomarna i kommunen all utbildning på nationella program och på introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion, som anordnas av någon av kommunerna i det primära samverkansområdet. Kristdemokraterna stöder förslaget.

Förslag om att huvudmännens information till ungdomar och vårdnadshavare ska förbättras

Regeringen föreslår att den information som en huvudman lämnar om erbjudande av nationella program och introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion utformade för en grupp elever ska uppfylla vissa krav. Utbildningens inriktning ska anges och vad utbildningen kan leda till när det gäller såväl etablering på arbetsmarknaden som övergång till vidare studier. Vi tillstyrker även detta förslag.

Förslag om att möjligheterna att delta i yrkesutbildning inom komvux ska förbättras

I propositionen föreslås att en kommuns erbjudande av yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar ska omfatta all sådan utbildning som anordnas av huvudmännen i det primära samverkansområdet. Det ska vara möjligt att fritt söka till sådana yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar i komvux på gymnasial nivå som erbjuds inom det primära samverkansområde man bor i. Kristdemokraterna stöder förslaget men vill därutöver utreda möjligheten att införa ett fritt skolval i yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning, dvs. att om en viss utbildning inte tillhandahålls i den egna kommunen ska en person kunna söka en utbildningsplats i en annan del av landet utan att nekas detta.

Förslag om att enskilda huvudmän ska bidra till ett ändamålsenligt utbud

Regeringen föreslår vidare att för att en enskild ska ges ett godkännande som huvudman för gymnasieskola ska det krävas att utbildningen i fråga bidrar till att dels möta ungdomars efterfrågan, dels fylla ett arbetsmarknadsbehov.

Kristdemokraterna anser att det krävs ett förtydligande i lagen om att kravet att utbildningen bidrar till att fylla ett arbetsmarknadsbehov inte ska utgöra ett hinder för konkurrens i förhållande till kommunal eller regional utbildningsverksamhet.

Förslag om att regionala planeringsunderlag om behovet av gymnasial utbildning tas fram

Regeringen föreslår att Skolverket får i uppdrag att ta fram regionala planeringsunderlag som stöd för planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial utbildning. Vidare föreslås att regionerna inom ramen för sitt tillväxtarbete ska tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig sektor, på kort och lång sikt.

Kristdemokraterna anser att det är av stor vikt att Skolverkets planeringsunderlag anlägger både ett regionalt och ett nationellt perspektiv, och att representanter från program- och branschråd medverkar vid framtagande av såväl regionala bedömningar som myndighetens planeringsunderlag.

Acko Ankarberg Johansson (KD)

Roland Utbult (KD)